

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Číslo 362

Červen 1986

Odpověď na pozdravný telegram presidenta Spojených států Ronalda Reagana ku příležitosti sjezdu ČNRA, který byl napsán dr. Leopoldem Rozbořilem, prezidentem ČNRA:

MR. RONALD REAGAN, April 27, 1986
President of the United States of America,
White House, Washington, D.C.

Mr. President:

The biannual convention of the Czechoslovak National Council of America gathered this weekend in Chicago wishes to express its support of your efforts to stop international terrorism and to set limits to communist expansion in the world.

We especially appreciate that you, more than any other world leader, see the Soviet invasion of Afghanistan, suppression of human rights in Nicaragua and Angola, the outbreak of terrorism, occupation of Czechoslovakia and many other nations, as parts of a single campaign for global domination by the Soviet imperialism.

The question of human rights is universal and must be pursued everywhere. The Helsinki Human Agreement is an integral part of this Policy. We must never forget that the resistance of the captive nations contributed significantly to the security of the United States. The burden of our defense is thus lightened by their sacrifice. We, therefore, owe them our wholehearted support. Together with the military strength of the United States, their defiance is the most significant factor for the preservation of world peace.

We consider the denial of the privilege of most favored nation to Czechoslovakia and firmness in making the cultural exchange with this country fully reciprocal as integral parts of such policy.

The future of freedom and democracy is a long struggle requiring perseverance and determination and we assure you of the widespread approval of your policies aimed at the preservation of our national security and strength for the future of liberty among us and among Americans of all origins.

*Convention of the Czechoslovak
National Council of America
by: Dr. Leopold S. Rozboril, President*

KDO KONTROLUJE NAŠI TELEVISI?

Soukromá filmová společnost v Kanadě dokončila minulého roku jednohodinový dokumentární film o hladomoru na Ukrajině v letech 1932–33. Film reprodukuje originální snímky z oné doby a nově objevené dokumenty a zachycuje

metody, které vedly k smrti hladem asi patnácti miliónů lidí. Zatím co vesničané na Ukrajině padali hladem, v ruských vesnicích několik kilometrů za hraniční čarou potraviny byly. Na Ukrajině lidé jedli z hladu lidské maso. Lékařům bylo zakázáno uvádět "podvýživu" jako příčinu smrti. Úředníci, zodpovědní za první sčítání lidu po hladomoru, byli sumárně zastřeleni pro "podrývání socialismu tím, že záměrně podcenili počet obyvatelstva". Nové "opravené" sčítání lidu vykazalo jako pokles obyvatel na Ukrajině "jenom" sedm miliónů osob, z toho tři milióny dětí do sedmi let.

Hladomor na Ukrajině nebyl zaviněn neúrodou, počasím, válkou nebo kolektivisací. Byl uměle vyvolán organizačními opatřeními z politických důvodů: zlomit ukrajinský odpor proti komunistické vládě. Přes sto tisíc komunistických "aktivů" z Ruska za podpory armády a policie zabralo a odvezlo všechny potraviny z jedné vesnice po druhé. Psi a kočky byli postříleni s odůvodněním, že stát potřebuje jejich kožešiny. Dokonce i slavíci, kteří byli národním ptákem na Ukrajině "jenom" sedm miliónů osob, z toho tři milióny dětí do sedmi let.

Film "Sklizeň beznaděje" (Harvest of Despair), který toto všechno dokumentárně zachycuje, byl předveden 9. listopadu na mezinárodním festivalu v New Yorku, kterého se zúčastnilo 44 národů osmi sty třiceti sedmi filmy. Vyhrál zlatou medaili v kategorii dokumentárních filmů a trofej nejlepšího filmu pro televizní vysílání. Dostal potom řadu dalších mezinárodních cen. Je ukazován televizními stanicemi v Evropě, Kanadě, Japonsku a Austrálii. *Není* promítán v komunistických zemích — a ve Spojených státech. Byl nabídnut všem třem velkým soukromým televizním společnostem — a odmítnut. Jen dvě stanice PBS — v Chicagu a Rochestru, NY — jej promítly. Byl odmítnut přesto (nebo proto), že stejný umělý hladomor je v současné době používán v Etiopii, Nikaragui a Afghánistánu ke stejnému cíli — zlomení odporu obyvatelstva. Sovětské jednotky v Afghánistánu mají také instrukce postřílet i psy ve vesnicích, jejichž zásoby potravin a sklizeň na polích ničí. Jistě má i americká veřejnost právo na to být informována o pravé povaze komunistických režimů.

Československá národní rada americká vyjádřila nedávno dopisem presidentům amerických televizních společností obavy, že jejich stanice nebudou pravdivě referovat o Sovětském svazu a jeho akcích ze strachu před sovětskou hrozbou, že jejich kanceláře v Moskvě budou zavřeny a že sovětská vláda bude proti nim diskriminovat i jinými způsoby. Na tyto dopisy nedošla odpověď. Osud "Sklizně beznaděje" spolu s řadou dalších případů ukazuje, že naše obavy jsou oprávněné.

VESTNIK

June 1986

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$5.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - O. Kovar

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telephone: 656-1117

VĚSTNÍK

Červen 1986

Orgán Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčíslo v červenci-srpnu)

Předplatné \$5.00 - Mimo USA \$6.00

Redaktorka - O. Kovářová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telefon: 656-1117

Bohužel veřejní činitelé nejsou schopni nebo ochotni zjednat nápravu ze strachu, že budou obviněni ze zavádění censury, s tím výsledkem, že si censuru ukládají televizní společnosti samy ve prospěch Sovětského svazu. Protože většina amerických občanů čerpá své znalosti o světových událostech z televizních pořadů, je jednostranné ovlivňování veřejnosti v sovětský prospěch vážné a nebezpečné. Řada delegátů našeho dubnového sjezdu tyto okolnosti odsuzovala a sjezd se usnesl požádat členstvo, aby se dožadovalo nápravy písmenými či telefonickými připomínkami televizním a rozhlasovým stanicím i místním novinám. Pomoc a účast čtenářů Věstníku na této občanské aktivitě je vítaná.

V. Chalupa

ZPRÁVA ZA ZAHRA NIČNÍ VÝBOR PŘEDSEDNICTVA

Činnost zahraničního výboru předsednictva v Chicagu byla zaměřena na politické úkoly, které předsednictvu uložil minulý sjezd. Jako nejvhodnější způsob práce jsme zvolili formu telegramů a dopisů prezidentovi, ve kterých jsme vyjadřovali souhlas nebo podávali připomínky k jeho zahraniční politice. Kopie těchto přípisů jsme posílali State Departmentu jakož i vybrané skupině senátorů a kongresníků s průvodním dopisem, žádajícím o podporu opatření, která jsme prezidentovi doporučovali.

1. Otázku lidských práv, sovětské okupace a demokracie Československa jsme vznesli v posjezdovém prohlášení našeho stanoviska v květnu 1984, v přípisech k výročí okupace Československa v červenci 1985 a v podání k prezidentovu jednání v Ženevě v říjnu 1985.
2. Obranná síla Spojených států: Postavili jsme se za plán obrany proti interkontinentálním raketám v květnu 1985 a v podání k ženevské schůzce v říjnu 1985.
3. Globální obrana proti komunismu: Doporučili jsme podporu demokratických sil ve střední Americe, zejména ve státě Nicaragua, přípisem z dubna 1985 a opět v dubnu 1986 i v podání k ženevské schůzce v říjnu 1985. Stejně stanovisko jsme zastávali na schůzi, kterou měl v Chicagu Asst. Secretary Elliot Abrams v květnu 1985.
4. Uvědomování americké veřejnosti o povaze komunismu: V listopadu 1985 jsme zahájili sérii krátkých článků o denním životě pod komunistickým režimem v Československu. Zatím vyšly tři články: The Christmas Tree Story, You cannot eat Percentages, a "Real Socialism" in Czechoslovakia. — Dopisem prezidentu Reaganovi a účastí na veřejné manifestaci v Chicagu jsme protestovali proti vydání námořníka Medvida Sovětům. — V lednu 1986 jsme vyjádřili zadostiučinění nad tím, že Republikánská strana vydala pro své funkcionáře krátkou studii

o "Freedom under Communist Siege — a Primer on Communism", a nabídli spolupráci na jejím doplnění. Na tuto nabídku nedošla odpověď. V tomtéž měsíci jsme vyjednali s nakladatelstvím Regnery Gateway v Chicagu podmínky vydání knihy o nejnovějších metodách komunistické expanse s přihlédnutím k československé zkušenosti. Kniha má být vydána během roku. — Přípisem všem třem hlavním televizním společnostem a dopisem prezidentu Reaganovi jsme varovali před nebezpečím, že televizní pořady nebudou objektivně referovat o sovětské politice ze strachu před odvetnými opatřeními, kterými Sovětský svaz vyhrožuje společnostem, které přinášejí pořady, kritizující jeho zřízení a politiku.

Ohledně našich vnitřních československých věcí jsme věnovali pozornost rostoucímu vlivu slovenských separatistů v RFE. Br. Brébr navštívil z našeho pověření vedení mnichovské vysílačky a z Chicaga jsme byli ve styku s vedoucími místy ve Washingtonu.

V druhé polovině roku 1985 se na stránkách časopisu Svědectví při diskusi o čs. dějinách projevil neblahé důsledky čtyřiceti let komunistické kulturní politiky. Někteří pisatelé z řad současné protikomunistické oposice odmítají celou myšlenkovou koncepci národního obrození a pochybují o oprávněnosti československé státnosti jako do minulosti (neměli jsme rozbít Rakousko-Uhersko) tak do budoucnosti (v evropské, resp. středoevropské federaci mohou být Češi a Slováci zapojeni přímo bez prostřednictví společného státu). Proto jsme uvítali plán Rady svobodného Československa postavit se novoročním prohlášením jednoznačně za myšlenku československé státnosti a tak i za kulturní podloží, z kterého československý stát vyrostl. Po prozkoumání navrženého textu jsme prohlášení spolupodepsali s Čs. národním sdružením v Kanadě, Stálou konferencí demokratických Slováků, Svazem čs. spolků ve Švýcarsku a Ústředím čs. organizací v Austrálii a na Novém Zélandě. Je to poprvé, co čs. starousedlíci, pouňoroví uprchlíci a podobčekovští emigranti se prostřednictvím svých hlavních organizací velkou většinou shodli na zásadním politickém a kulturním stanovisku: organické pokračování čs. tradic státních a národních.

Tato akce byla příležitostí, abychom si připomenuli a přesně vyjádřili podmínky a okolnosti spolupráce s RSČ a jinými organizacemi. Stalo se tak usnesením předsednictva z února 1986, které je přiloženo.

Tato spolupráce nám dala možnost zastupovat čs. zájmy na symposiu, pořádaném Sacharov Institute v Bernu v polovině tohoto dubna, kterého bychom se jinak nemohli zúčastnit. RSČ zprostředkovala, že nás na symposiu zastoupí členové Svazu čs. spolků ve Švýcarsku v rámci svých možností.

Další podobné společné akce na mezinárodním poli bude možné lépe plánovat a připravit. Bude to na prospěch československé věci i přímou podporou zahraniční politiky Spojených států. *V. Chalupa*

Zásady spolupráce Čs. národní rady americké s Radou svobodného Československa

Naše spolupráce s Radou svobodného Československa se řídí těmito zásadami:

1. Čs. národní rada americká zastupuje americké občany čs. původu. Rada svobodného Československa mluví jménem čs. lidu. Obě organizace mají tudíž rozdílné úkoly, možnosti a metody. Proto je mezi nimi nemožný poměr nadřazenosti nebo podřízenosti.
2. Přes rozdíly povahy a činnosti shodují se obě organizace ve věci práce ve prospěch Československa: naším společným cílem je obrana lidských práv v Československu a obnovení svobodného, nezávislého a demokratického Československa na základě idejí, jejichž nositelem bylo Československo v letech 1918 až 1938.
3. Proto Čs. národní rada americká vždy považovala a považuje za svou povinnost spolupracovat s Radou svobodného Československa jenom a všude, kde to je k prospěchu této společné věci.
4. Tato spolupráce je nutná tam, kde by se naše činnost křížila nebo duplikovala, a je záhodná tam, kde se spoluprací naše činnost vzájemně doplňuje nebo posiluje.
5. Čs. národní rada americká je ochotna ke stejné spolupráci se všemi dalšími organizacemi, které sledují stejný cíl.
6. Předsednictvo určovalo a určuje, kdy a v jaké formě se tato spolupráce uskutečňuje.

Konference o lidských vztazích v Bernu

Zatímco paralelní konference *nevládních* organizací již skončila 16. dubna t.r. přijetím resoluce, která požaduje plnění všech principů Závěrečného Aktu z Helsinek, má-li být udržován jakýkoliv obchodní či jiný styk mezi signatářskými státy, oficiální konference delegátů 35 signatářských států pokračuje.

V projevu z 22. dubna, vedoucí americké delegace, vyslanec Michael Novak, přinesl několik důležitých statistik, které překvapí naše čtenáře. Z jeho projevu citujeme:

“...Criticism best begins at home. In the United States, criticizing government is a favorite habit of our citizens. Thus, Thomas Jefferson warned his contemporaries that the American commitment to “Liberty and Justice for All” would require a constant set of “revolutions”. There is never enough liberty. There is never enough justice. Progress must be incessant. Every generation must attempt a new beginning. Since Jefferson estimated that the average generation lasts 18-1/3 years, he thought America should have a “revolution” every 18-1/3 years. That is the secret to our nation’s dynamism, and to our fascination with “new beginnings”.

In the field of human contacts, concerning both immigrant and non-immigrant visas, our nation faces an unprecedented volume of daily decisions. Our delegation listened with care to reforms on our part suggested here by others.

On this planet, liberty is more scarce than oil. Therefore, millions of persons constantly seek out the free nations. Of these, perhaps as many come to our country as to all other nations combined. Steadily, more than 500,000 legal immigrants settle in the United States each year, along with another 70,000 refugees. This comes to about six million new immigrants each decade. It is as if we added a new population the size of Switzerland every year. It means that 2,400 immigration visas must be processed every single working day of every year.

Still, this number does not include the millions of foreign citizens, living and working in the United States, who stream through our borders *without documents*. The cumulative number of these undocumented ones is estimated to be 12 million. Trying to control this flow has led to many perplexities.

We now require a valid visa for all visitors — except Canadians. In 1985 — a typical year — more than six million citizens from around the world entered the U.S. on *non-immigrant* visas — as tourists, students, visitors, etc. For them, 24,000 non-immigrant visas — on average — were issued every working day.

In the process of issuing more than 26,000 visas of one kind or another every working day, we know that we generate snafus, make mistakes, cause some delays, and need constantly to review our methods of operation, and the changing patterns of global mobility. There are many debates in America today about several aspects of our visa policies. No one hesitates to criticize our government; to do so, is our way of life. We want to do things better. In our view, improvement is always necessary...”

Konference v Bernu o uvolnění vztahů mezi občany signatářských států helsinského Závěrečného Aktu, která potrvá celkem šest týdnů, měla, podle slov vedoucího americké delegace, vyslance Michaela Novaka, který je slovenského původu, již určitý úspěch v tom smyslu, že pomohla kladným způsobem vyřešit případy několika set občanů v různých signatářských státech. Americký vyslanec rovněž podotkl, že t.zv. CSCE process má zásluhu na tom, že se v Evropě vytvořil jakýsi nový politický slovník, v němž se práva a svobody jednotlivce stávají společnou řečí pro východní i západní Evropu.

Sovětský vyslanec Jurij Kašlev mluvil o nových sovětských zákonech, které prý zjednodušují proces při vyřizování žádostí o cestování do zahraničí — nezmínil se však o zákonu, který vyšel v platnost v květnu 1984, podle něhož se uvalují pokuty na sovětské občany, kteří poskytují cizincům ubytování a transport.

Kanadský vyslanec, William Bauer, je toho názoru, že sovětské úřady dávají přednost sblížení masových organizací, protože se takové styky dají snadněji kontrolovat. V masových organizacích není místa pro individuální odchylky.

Na konferenci vznikl také spor mezi vyslanci Turecka a Bulharska, v souvislosti s utlačováním turecké menšiny v Bulharsku.

Konference v Bernu se v příštích 4 nedělích bude v různých pracovních skupinách zabývat detailními aspekty uvolnění lidských vztahů mezi obyvateli signatářských zemí.

—afa

Roční předplatné Věstníku — \$5

ÚVAHY O PANOVÁNÍ NAŠÍ KRÁLOVNY: ČEŠTINY

Jaroslav Němec

Každý z nás, kdo není postižen komplexem méněcennosti, má rád svůj jazyk — češtinu. Proč ji máme rádi, to není zcela jasné, ale je tomu tak. A jsme na ni hrdí, i když víme, že má také nedostatky, jež ale ve srovnání s vadami cizích jazyků pokládáme za malicherné.

Někdy za války v letech 1942—43 jsem v Anglii četl v *Ruchu Zachodnoslawianskem* článek polského autora (jméno si, bohužel, nepamatuji) o slovanských jazycích. Zkoumal v něm, kolik má každý z těchto jazyků cizích slov a čeština dopadla znamenitě. Má prý 1.5% cizích výrazů, zatímco polština tuším 12% a ruština dokonce 36%. To víte, že jsme z toho měli radost!

V době našich národních katastrof je vždycky ohrožen především náš jazyk. Tak za německé okupace se u nás zahnížďovaly německé termíny, ale konec války a protiněmecká nálada je naštěstí většinou likvidovaly.

Po návratu z války domů jsem dostal darem jako první knížku Pavla Eisnera *Chrást i tvrz*. Velmi se mi líbila, i když jsem měl proti některým názorům své výhrady jako člen staré kantorské rodiny, v níž čeština byla tradičně pěstována. Příjemně mě též v knize překvapilo konfrontování dialektických výrazů, protože jsem se již od studentských let zajímal o moravskou dialektologii.

Pavel Eisner je obdivovatelem češtiny, někdy snad až trochu nekritickým. S láskou otvírá čtenáři její taje, ale “neplete se vědě do jejich věcí”. Chtěl by, aby čtenář o češtině přemýšlel a “měl úctu v obcování se Slovem”. Sám ji nazývá královnou, nebo božstvem.

Eisnerova kniha byla kritikou hned po válce vysoce hodnocena a trvalost její kvality dosvědčuje fakt, že nedávno byla znovu vydána exilovým nakladatelstvím.

Spisovná čeština v r. 1945 se celkem neodlišovala od češtiny z doby před r. 1938 a hovorová čeština přijala jen málo “válečných” výrazů. V době mého odchodu z ČSR nic nenaznačovalo, že český jazyk a česká literatura dozná v krátké době podstatných změn. A přece k tomu došlo. V zahraničí naše pouňorová emigrace, v níž převyšovali politikové, právníci a vojáci, neměla, mimo vedoucích politiků, naděje na brzké a trochu slušné zaměstnání. Začínalo se skutečně od piky a to všelijak. České noviny si málokdo mohl předplatit a české knihy byly luxusem, o němž se jen snilo. Ještě před rokem 1960 si Dr. Robert Vlach stěžoval, že nemůže pro svou českou knižnici sehnat ani 300 předplatitelů.

Styk s domovem byl poměrně malý a o situaci české literatury a českého jazyka nebylo zpráv, ledaže by byl někdo na americké či kanadské universitě, anebo ve velké knihovně.

Někdy v šedesátých letech navštívil Československo jeden můj známý krajan, tovární dělník a vrátil se zděšen nad zesprostáčením hovorové řeči. Sprosté výrazy, které se k nám, na Moravu, dříve výjimečně dostaly, zejména ze severu z polského slangu, se prý neobyčejně rozšířily. Jeho vlastní bratr se mu přiznal, že tomu nechtě rovněž propadl a vyprávěl mu tuto příhodu, která ho prý rychle vyléčila: Setkal se ve vlaku se svým starým přítelem, jehož neviděl léta a tak si stiskli radostně pravice a rozhovor šel takto:

Bratr krajanův: “Jak se máš a co děláš? A co dělá Marie? Je stále tak milá a pracovitá?”

Přítel: “Marie, bohužel, zemřela před dvěma lety”.

Bratr krajana: “Kurva jedna! A co se jí stalo?”

A pak se oba dali málem do pláče nad ubohostí jazyka, který mechanicky reaguje sprostotou i na nejtragičtější události.

Přiznám se, že mne zpráva ohromila. Vyrostl jsem na moravském venkově. Moji spolužáci byli dělníky nebo rolníky, ale sprostých slov užívali zcela výjimečně. Co se tedy u nás stalo? Jak mohlo dojít k takové radikální změně? Neměl jsem tehdy vysvětlení!

Zesurovení a zesprostáčení se však u nás neomezilo jen na jazyk hovorový, ale rozšířilo se též na českou literaturu. Mnozí naši autoři, snad také pod vlivem světové tendence ke sprostáčení, chtějí literární jazyk prý přiblížit lidovému jazyku. (Bože, kolikrát jsme o té “lidovosti” slyšeli!)

Je tomu asi 20 let, co milovník a znalec češtiny v našich řadách v zahraničí, Dr. Ladislav Radimský (Petr Den), recenzoval v *Proměnách* knihu Bohumila Hrabala, *Perličky na dně* a velmi se pozastavoval nad autorovým prohlášením že rád chodí do houfu lidí, protože “tam se čeština soustruhuje”, t.j. lidově řečeno, že “tam si nikdo nedává pozor na hubu”. Radimský k tomu poznamenal, že by nic nenamítal proti použití sprostých slov, ale jen tehdy, když to má mít také sprostý význam a ne něco konvenčního, jako když se řekne “dobré odpoledne”.

V r. 1968 se profesorka Bradbrooková z Anglie hrozí nad tvorbou nejmladší generace našich spisovatelů: “Bolestivá je ideová náplň této literatury, jakési zhrubnutí a ztvrdnutí, nehumánnost, přeceňování hodnot materialistických..., sobectví, obhroublé a oplzlé výrazy, které se staly v moderní české próze módou i manýrou, nedostatek osobní zodpovědnosti a úcty k jazyku a vyšším hodnotám vůbec”.

Situace se však v Československu nezlepšuje a brzy i my, v zahraničí dostáváme svou porci češtiny, kterou vytvořili jazykoví velikáni ve spolupráci s “lidovým géníem” na místech, kde, podle básníka, by “měly kvést růže”, ale nekvetou, protože je jim hanba.

V r. 1973 napsal Ferdinand Peroutka velmi příznivou kritiku knihy paní Zdeny Salivarové, *Honzlová*. Pokládá tuto knihu za “nejvýznačnější románové dílo této doby”. V porovnání se Salivarovou a na rozdíl od ní mluví o autorech, kteří se domnívají, že jsou také “přirození” jako ona, ale ve skutečnosti nejsou. Pak píše: “Mravy se změnily, v literatuře zvítězila slova nemytá a nečesaná, někdy až příliš. Jsou to slova, která po staletí byla pokládána za oplzlá a neměla přístup do literatury. Tato hráz byla stržena a opět někteří jakoby kdákali: Poslyšte jak oplzle dovedou mluvit. ... Slova nemytá a nečesaná mohou být nezbytnou součástí prostředí, jež autor hodlá vylíčit. Není možno popsat kasárenské prostředí slovy Růženy Svobodové. Ale bližší pohled literárního historika odhalí, že nemytá a nečesaná slova mohou právě tak být literární módou, jako bývala slova výjimečná a navoněná.”

Po více než deseti letech nevidíme, že by se naši spisovatelé ve své většině řídili radou red. Peroutky a vzorem paní Salivarové. Jejich práce se hemží oplzlými slovy a navíc, i obsah se leckde začíná podobat pornografické literatuře s detailními popisy sexuálních dobrodružství, jak si je představuje ve své fantasmii nezletilec. Asi před rokem vyšla

v pařížském *Svědectví* ukázka práce nedaného literáta (samozřejmě dlouhých vlasů), který patrně okouzluje dnešní českou kolonii v Paříži, *Jana Pelce*. Titul: *Děti ráje*. Údajně je to jeden z tří dílů chystané knihy. Dějově to vypadá jako hloubková studie dávno zapomenuté Plotny, opývající takřka na každé stránce samozřejmým sexem, věčným opilstvím střídajícím se s kocovinou a navíc — odpornou češtinou spodiny.

Jan Pelc ovšem není jediný, kdo jde po této linii, ale je typickou ukázkou módy mezi našimi spisovateli.

České noviny v exilu se těchto závodů v "soustruhované češtině" a v módních erotických zájmech celkem nezúčastňují. Co se týče časopisů, ty mají někdy náladu trochu "přiskočit" k těm všemožným průkopníkům lidovosti, aby nebyly pokládány za konservativní, ale obava o předplatitele je drží trochu zpět.

Tento článek není ovšem výzvou k potlačování svobody tisku. My všichni víme, že tvůrčí činnost nelze s úspěchem nadiktovat, že autorova fantazie má a musí mít volné pole, že censura nikdy nic nevyřešila a nevyřeší, že slovo je silnější než každý pancíř!

Jde však o formu, jakou tato tvůrčí činnost nám bude prezentována. Jde o to, aby autor i čtenář "měli úctu v obcování se Slovem"!

Pavel Eisner ve své bibli se zmiňuje o článku Václava Ertla v *Naší Řeči* a cituje z něj tuto pasáž: "Tisíciletá kultura našeho spisovného jazyka, tisíc let práce na těchto velebných varhanách, které jen čekají stále připraveny na své mistry".

Dnes však staří mistři odešli, či odcházejí a z našich mladých spisovatelů většina nezasedá, či snad ani nemůže zasednout k velebným varhanám. "Zlidověli" a točí ubohým kolovrátkem znešvařeného jazyka.

Královnou, chrámem i tvrzí nám tedy dnes zůstává jen čeština našich básníků. Doufejme, že nezůstane dlouho osamocena!

Z OKUPOVANÉHO ČESKOSLOVENSKA

Z dubnového Věstníku 1986

Augustin Navrátil je 57letý dělník a také signatář Charty 77. Koncem minulého roku byl zatčen a obviněn z agitace proti státu. Také byl obviněn, že rozmnožoval "Otevřený dopis č. 2", který obsahoval kritiku o záhadné smrti katolického kněze Přemysla Coufala v r. 1981. Policie zkonfiskovala Navrátilův psací stroj a několik set kopií různých dokladů a náboženských spisů.

Místo do vězení čs. komunisté se rozhodli dát A. Navrátila na psychiatrické oddělení v Praze. — V roce 1977 byl A. Navrátil držen proti své vůli na psychiatrické klinice v Kroměříži.

V Československu se zbavují nepohodlných občanů tím, že je uvězní nebo dají do blázince.

Londýnské Listy — květen 1986

DOPORUČUJEME knihu Dr. Alice Masarykové — DĚTSTVÍ A MLÁDÍ, \$3.25 včetně poštovného; Czechoslovak National Council of America, 2137 S. Lombard Ave., Room 202, Cicero, IL 60650-2081.

Příklad k následování...

Od počátku dubna zahájila Amitié Franco-Tchécoslovaque — Organizace francouzsko-československého přátelství — s originálním podnětem rozsáhlou akci ve prospěch vězněného Augustina Navrátila. Jsou posílány osobní dopisy francouzským lékařům-psychiatrům s doklady o činnosti a uvěznění jmenovaného pod záludně ošemetnou záminkou o jeho duševním stavu. Zmínění lékaři jsou žádáni, aby na základě předloženého materiálu získali své profesionální organizace k účinné intervenci ve prospěch falešně obviněného Augustina Navrátila.

(Organizaci francouzsko-československého přátelství založil r. 1949 generál Faucher, velký přítel svobodné ČSR, velitel francouzské vojenské mise v ČSR až do Mnichova. Organizaci založil na protest k příznivému stanovisku, které zaujala ke komunistickému puči poválečná organizace France-Tchécoslovaquie. Po jeho smrti byl dlouhá léta předsedou Amitié Franco-Tchécoslovaque býv. přidělenec v Praze až do puče — generál Flipo. Nyní je předsedou E. V. Faucher, profesor na universitě v Nancy, syn generála.)

Koncem dubna ve Strasburku, u příležitosti zasedání Parlamentního shromáždění Rady Evropy (21 čl. států), Edmund Řehák, akreditovaný pozorovatel u této organizace za ACEN (Shromáždění evropských podmaněných národů), předal uvedené doklady AF-T o Augustinovi Navrátilovi příslušné komisi pro styky s evropskými nečlenskými zeměmi.

Correspond-ANCE, Paříž

(Tisková služba v Paříži z Assemblée des Nations Captives d'Europe)

Výstava v knihovně amerického velvyslanectví v Praze

Dne 5. května t.r. byla v knihovně amerického velvyslanectví v Praze otevřena výstava fotografií, jejichž námětem je osvobození jižních a západních Čech americkými brannými silami v roce 1945. Výstava pozůstává z 80 fotografií, z nichž některé byly americkému velvyslanectví darovány československými občany. Fotografické záběry jsou z Plzně, Strakonice, Sušice, Horažďovic, Staňkova a Starého Plzeňce. Výstava potrvá do 30. května. —afa—

Komemorace osvobození americkou armádou v jižních a západních Čechách

Ve dnech 17., 18. a 19. května t.r. navštíví chargé d'affaires amerického velvyslanectví v Praze Carl Schmidt a další úředníci velvyslanectví, místa v západních a jižních Čechách, která byla osvobozena americkou armádou: Domažlice, Kašperské hory, Klatovy, Kolovec, Litice, Lnáře, Pole, Strakonice, Sušice, Rokycany, Vítějovice a Cheb. Při té příležitosti budou na památná místa položeny věnce k uctění památky těch, kteří tam padli. —afa—

Sjezd Československé národní rady americké

Zprávu o sjezdu Československé národní rady americké, který se konal ve dnech 26. a 27. dubna 1986 za účasti místních delegátů a delegací z New Yorku, Washingtonu, Michiganu, Clevelandu a z pacifické oblasti, vysílal Hlas Ameriky. V překladu byl také čten pozdravný telegram presidenta Reagana, ve kterém prezident Spojených států ocenil práci Československé národní rady americké od první světové války. —afa—

New York Times o Václavu Havlovi

V nedělním vydání The New York Times, dne 23. března 1986, byl v kulturní sekci uveřejněn rozsáhlý článek pod titulem "Portrét dramatika, který se stal nepřítelem státu". Časopis přinesl také fotografii Václava Havla. Článek vyšel v souvislosti s premiérou Havlovy hry "Largo Desolato" v "Public Theater". Toto divadlo uvedlo již v r. 1983 inscenaci tří Havlových aktovek.

Autorem článku je Samuel G. Freedman, který rozebírá život a dílo Václava Havla. Zabývá se zejména obdobím po roce 1969, kdy byly Havlovy hry v Československu zakázány a na léta sedmdesátá, kdy se Havel stále více zabýval otázkou lidských práv. Freedman se také zmiňuje o r. 1983, kdy na základě tlaku světové veřejnosti byl Havel propuštěn z vězení, protože byl vážně nemocen. V interview, které Havel po svém propuštění poskytl francouzskému časopisu Le Monde, — jak píše Freedman — Havel prohlásil, že "vězení je nástrojem totalitárního státu na systematické ubíjení osobnosti a zkušební laboratoří na úpravu budoucí generace".

Od té doby se Havlův život pohybuje na rozhraní vězení a svobody; bývá často zadržen, jeho korespondence podléhá cenzuře a on sám je pod neustálým policejním dozorem.

Havel je proto velmi izolovaný a důsledek této izolace je zřejmý: Havel píše hry, které sám nikdy neviděl a které asi nikdy neuvidí. Jak Havel sám řekl — ztratil již přehled o tom, pro koho vlastně píše. Dramatik bez reakce publika je na tom právě tak, jako hudební skladatel, který ztratil sluch — tvoří ve vzduchoprázdnu. Havlova poslední hra, "Largo Desolato", také poukazuje na cenu, kterou autor byl nucen zaplatit za léta nepřetržitého nátlaku: "shora", kde byl nátlak na to, aby se podvolil, tak "zdola", kde se očekávalo, že se nevdá.

Podle slov západních návštěvníků, vyznačuje Havel hluboký smutek, protože cítí, že nikdo nemůže pochopit, jaký stupeň kontroly se podařilo tamnímu režimu nastolit. Na druhé straně však vyjadřuje také určitou naději, že přes všechn útlak, kontrolu a šikanování, může v psaní pokračovat. —afa—

Vzpomínka na Lidice v Crest Hill, Illinois

7. června se konala vzpomínka na Lidice, která byla uspořádána Československým Americkým Kongresem. Pořad zahájil James Krákora. Slib americké vlajce přednesla Jana Štěrbová. Hymny a jiné písně zazpíval Vladimír Holeček. Českým řečníkem byl Tony Jandáček a americkým George Vytlačil. Vzpomínka na Lidice byla zahájena modlitbou a také zakončena modlitbou misionářem Otcem V. Vitem, OSB.

Vo vydavateľstve Naše Snahy vyšla v poradí už piata kniha. Obsahuje práce dvoch popredných filozofov, žijúcich v nemilosti režimu doma:

— Kusého a Šimečku —

Európska skúsenosť s reálnym socializmom.

Objednať si ju možno priamo v Našich snahách. Cena: \$10.00 US, plus \$1.00 poštovné, alebo \$12.50 kanadských a \$1.50 (kan.) poštovné.

Redaktor: Dr. Martin Kvetko, 83-45 Broadway, Elmhurst, N.Y. 11373

Svedectvo o Slovenskom národnom povstaní:

Gen. Dr. Mikuláš Ferjenčík napsal velmi výstižnou knížku "Svedectvo o Slovenskom národnom povstaní", která je velké obžalování Ruska za poslední druhé světové války. Předmluva napsaná Antonem Oravanem pěkně uvádí Gen. Dr. Mikuláše Ferjenčíka a jeho paměti:

PREDMLUVA

Mnoho vody pretieklo Dunajom a Váhom od doby Slovenského národného povstania. Svedectvo Dr. Mikuláša Ferjenčíka, ako generála Československej armády a jeho skúsenosti dôstojníka v Československej armáde pred Hitlerovým nástupom sú neoceniteľným prínosom k pravému osvetleniu vzniku odboja, ktorý bol zneužitý v prospech menšiny na úkor väčšiny.

Je historickým faktom, že Sovietský zväz od bitky u Stalingradu, postupne menil svoje pozície po stránke obrany i po stránke ďalekosiahlych cieľov opanovania čo najväčšej časti Európy po vojne. Šikovné manévrovanie Stalina a jeho schopnosť oklamať i vlastného záchrancu, prezidenta Spojených štátov amerických Roosevelta, bolo majstrovským kúskom jedinečným v histórii národov. Jaltská konferencia je toho najlepším dokazom.

"Nevďak svetom vládne" — je naše staré príslovie. Desiat' tisíce tankov — amerických tankov — prichádzajúcich z Ameriky a vylodovaných v prístavoch perského zálivu — doprevádzaných desaťtisícami nákladných vozidiel s miliónmi tunami munície a leteckého materiálu, zachránili Rusov u Stalingradu. V dnešných učebniciach v Sovietskom zväzu a jeho podrobených národov niet zmienky o tom. Ani zmienka o nesmiernych obetiach západných spojencov pri dopravovaní vojenského materiálu a potravín cez Atlantický oceán s konečným smerom Murmansk pre sovietske branné sily sa neobjavuje v prácach tak zvaných sovietskych historikov a komentátorov. Len miliardové dlžoby Sovietskeho zväzu Amerike sú historickým dokazom. Faktom po štyridsiatych rokoch zostáva, že Sovietsky zväz neplatí tieto dlžoby. Jediný Winston Churchill neveril Stalinovi; ale Veľká Británia bola odkázaná tiež na pomoc Spojených štátov a tak chtiac — nechtiac Churchill bol prinútený hrať na Rooseveltové husle.

V retrospektíve je ľahké posudzovať zradu nad zradu zo strany Sovietskeho zväzu a preto Slovenské národné povstanie akokoľvek bolo značným prínosom v spoločnom boji proti Nemcom, veľké straty hlavne na ľudských životoch a vypätie značnej časti Slovenského národa — bolo len pešiakom na šachovnici stalinovskej stratégie na ovládnutie značnej časti Európy a na zlikvidovanie samostatnosti stredo — a východoeurópskych národov.

Ako generál Ferjenčík spomína, bol prinútený spolupracovať s komunistami a Slovenská Národná rada sa stávala viac a viac len nástrojom nástupu komunistického diktátu. Po týždne bol prakticky väzňom Sovietov, keď konečne po dlhých pretáhovačkách, spôsobených Šmidkom a kompániou, dorazil do Ruska. Zatiaľ čo Šmidke, ako špión Sovietov, bol na voľnej nohe, on, generál Ferjenčík bol bezmocný väzeň, i keď reprezentoval nielen Čs. armádu, ale i vládu Československa v Londýne.

Generál Ferjenčík robil čo mohol, aby presadil záujmy spoločného boja. V tej dobe už Sovietsi hnali Nemcov a plánovite zneužívali československo-sovietsku zmluvu z 12. decembra 1943. Nie je veľkou útechou, že Sovietsi zradili

Prvú československú armádu a zneužili Slovenské národné povstanie vo svoj prospech a v prospech Gottwalda, Šmidkeho a Komunistickej strany Československa. Infiltrácia komunistickými agitátormi narodných výborov na Slovensku bola dobre plánovaná. Sovietské armády sa dívali z povzdalia na likvidáciu Čs. armády, ako sa dívali na Varšavské povstanie proti Nemcom. Nechceli Poliakov ani Slovákov ako spolubojovníkov. Úmysel bol jasný a dnes je ešte jasnejší: Rozmelnit' súdržnosť menších slovanských národov a podrídiť si ich pre vlastnú expanziu ako služobníkov veľmoci a ako povolných otrokov komunistické doktríny.

Dr. Ferjenčík ako živý svedok podáva faktický popis udalostí a jeho svedectvo má nesmiernu historickú cenu nielen pre dnešok, ale najmä pre budúce pokolenia, ktoré budú nasledovať a budú požadovať konečné vyúčtovanie. Jeho podrobný popis udalostí tej doby v porovnaní s ostatnými faktami je nadmieru hodnotný. Nenecháva na pochybách úsilie slovenských národovcov, osvetľuje objektívne slovenských fašistov a keď zostáva dlhý vysvetleniu infiltrácie maďarónov. Zbýva historikom vyskúmať a osvetliť prenikanie zradcov do radov t.zv. Slovenského štátu, ktorého služobníčkovanie Hitlerovi bolo väčšie, lež čo od zradcov očakávali sami Nemci.

Gen. Dr. Mikuláš Ferjenčík svojim svedectvom sa zaslúžil ako verný bojovník v ťažkých podmienkach za svoj národ.

Anton Oragan

Svedectvo o Slovenskom národnom povstání je k dostání v úradovné ČSNRA, 2137 S. Lombard Ave., Cicero, IL. — Cena \$5.00. Stránek 35.

Vzpomínka na dr. J. Mičku

Začali jsme s ženou náš život v Americe v r. 1951 v krajském městě Cedar Rapids v Iowa. Bylo tam milé prostředí mezi našimi lidmi. Byl tam Sokol, různé krajské podniky a hráli jsme divadlo pod vedením schopného režiséra a jednoho z hlavních činitelů krajského života T. B. Hlubučka. Ale za čas mi bylo jasné, že k tomu, abych se někam dopravoval, mi prostě diplom z pražské vysoké školy nestačí, a že bude nutné získat diplom v USA. A tak jsme se s těžkým srdcem v létě 1953 odstěhovali do Ames, Iowa. Do začátku jsem měl jenom zaměstnání technika na tamní universitě. Ale za pár měsíců jsem se zapsal na postgraduální školu.

Brzy jsem však poznal, že je prostě nemožné studovat opravdu dobře a při tom vydělávat s plným pracovním úvazkem i na velmi skrovné živobytí. A tehdy jsem se dozvěděl o Matici vyššího vzdělání v Chicagu a napsal jsem dr. Mičkovi o radu. Odpověď byla nesmírně hezká a povzbuzující: "Matice Vám pomůže, studujte a snažte se o co nejlepší prospěch." A pomohli nám. Zprvu jsem uvažoval jen o Master's degree (M.S.). Ale můj hlavní profesor mi to velmi rozmlouval a moc radil ať pokračuji až na doktorát. Což, chut' jsem do toho měl. A známky výborné. Ale tehdy prostě nebylo možno získat stipendium. Měl jsem už dluhy u Matice splatné po ukončení práce na M.S. diplom; dvě malé děti. A tak jsme se opravdu báli dalších dluhů. Byli jsme v tom směru opatrní — výchova z domova byla prostě taková.

V Americe jsme neznali skoro nikoho, kdo by mohl poradit. A tak jsem zase napsal dr. Mičkovi. Myslím, že to byla jeho odpověď, nesmírně laskavá, plná povzbuzení,

kteřá rozhodla. Dobře si pamatuji, že mi psal tehdy, že mi můj profesor radí dobře. "Určitě studujte dál, my Vám do začátků pomůžeme; nebojte se půjčit si na studium. O spíaceni se nestarejte. To počká až budete moci." A tak jsem se do toho pustil. Žena pomáhala občas překlady pro universitu a v roce 1958 jsem to šťastně dokončil doktorátem. A tak jsem mohl celý svůj život zde věnovat práci, která mne tolik táhla: zdravotnický výzkum a posledních 21 let výzkum léčení rakoviny. Je mi docela jasné, že bez pomoci Matice a speciálně bez hluboce lidského porozumění a podpory dr. Mičky bych se k tomu všemu nedostal.

V roce 1958 jsme se přestěhovali do Kalamazoo, Michiganu. A tak při našich zájezdech na různé krajské podniky v Chicagu jsem se s dr. Mičkou poznal osobně a mohl mu stisknout ruku a osobně mu poděkovat za jeho pomoc v době, kdy jsem to moc potřeboval. Byl to vzácný člověk a jsem si jist, že je zde v USA řada lidí, kteří na něho tak, jako já, budou vždycky s úctou vzpomínat.

Dr. Ladislav J. Haňka

2917 Grace Road, Kalamazoo, Mich. 49007

NÁŠ PROGRAM V CHICAGU

Den "POROBENÝCH NÁRODŮ" se bude konat 20. července 1986

- 1) 11 AM Bohoslužba v St. Nicholas Church, 2238 W. Rice (Oakley & Rice), Chicago, IL.
- 2) 12:30 poledne — Shromáždění v St. Volodymyr & Olha Church Oakley & Superior, Chicago, IL.

Dary In Memoriam

K uctění památky Dr. Jana Mičky věnuje Roger Dvořák, IL	\$ 10.00
K uctění památky pana Wm. Bočka, předsedy odbočky Jana Masaryka, věnuje Mr. & Mrs. Karel Kříž, IL	10.00
K uctění památky drahé zesnulé sestry Blanche A. Kašpaříkové, věnuje Mrs. Lillian Kašpařík Chorvat a rodina	50.00

Členské příspěvky odboček

Odbočka Generál Štefánik, IL	\$228.00
Odbočka San Francisco, IL	200.00

Dary na činnost ČSNRA

Mr. Miroslav Jindra, CA	\$ 5.00
Mr. & Mrs. Fred Štepanek, Mi	9.00
Mr. & Mrs. Lubor Jarolímek, CO	11.00
Dr. Rudolf Misurec, IL	7.00

PANORAMA — Historické podání o Čechách a Slovácích ve Spojených státech amerických. 328 stránek 7"x10" v angličtině, \$7.00 včetně poštovného. — Czechoslovak National Council of America, 2137 S. Lombard Ave., Cicero, IL 60650-2081.

ČSA

nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v Americe

jest připravena poskytnouti vám nejvýhodnější druhy
životních pojistek plně zabezpečujících
vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky
poskytující pravidelný starobní důchod
jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA • 2701 SOUTH HARLEM AVENUE • BERWYN, IL 60402
Telefony (312) 795-5800 — (312) 242-2224

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA
2137 So. Lombard Ave. — Room 202
Cicero, Illinois 60650

ADDRESS CORRECTION REQUESTED

FIRST CLASS MAIL

